

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci

žalobce: **M. H., nar. X,**
bytem X
zastoupený Mgr. Ondřejem Múkou, advokátem,
se sídlem Vyšehradská 423/27, Praha 2

proti
žalovanému: **Finanční arbitř,**
sídlem Legerova 1581/69, Praha 1

v řízení na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

t a k t o :

- I. Žalovanému se ukládá povinnost rozhodnout ve věci návrhu žalobce vedeném pod sp. zn. FA/ZP/732/2017, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 5 339,60 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Ondřeje Múky, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného a žádá, aby soud uložil žalovanému vydat do tří dnů od právní moci rozsudku

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

nález ve věci vedené pod sp. zn. FA/ZP/732/2017, o návrhu žalobce ze dne 10. 7. 2017, kterým žalobce uplatnil nárok vyplývající z pojistné smlouvy č. 6984219313 uzavřené dne 1. 9. 2005 mezi Českou pojišťovnou, a. s. (dále jen „Instituce“) a žalobcem.

2. Žalobce v podané žalobě namítá, že dle § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), je žalovaný povinen rozhodnout bez zbytečného odkladu nálesem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí. Žalovaný má aktivně ve věci konat a aktivně obstarávat podklady pro vydání nálezu. Neuvedení lhůty pro obstarání podkladů na žalovaného klade zvýšené nároky, aby aktivně obstaral spisovou dokumentaci a činil úkony v řízení v přiměřené lhůtě, neboť v souladu s požadavkem na rychlost řízení je žalovaný ve fázi obstarávání podkladů s ohledem na chybějící lhůtu povinen činit úkony v přiměřené lhůtě (k tomuto žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2018, č. j. 14 A 23/2017 - 35).
3. Žalobce dále uvádí, že podstatou řízení před žalovaným je posouzení nároku žalobce vztahujícího se k pojistné smlouvě a související smluvní dokumentaci, kterou žalobce žalovanému předložil již s návrhem na zahájení řízení. Žalobce žalovaného opakovaně informoval, že další relevantní podklady nemá. Žalovaný na výzvu žalobce k opatření proti nečinnosti do dnešního dne nereagoval. Několikaměsíční nečinnost žalovaného nelze považovat za aktivní jednání směřující k rozhodnutí věci bez zbytečného odkladu. Žalovaný ve fázi obstarávání podkladů nečiní úkony v přiměřené lhůtě, aktivně nejedná a je nečinný.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce je v řízení zastoupen advokátem, který vedle něho zastupuje nebo zastupoval více než 150 dalších spotřebitelů. Obdobným způsobem postupují i další zástupci spotřebitelů (8 advokátů) zhruba v 900 řízeních, když se lze důvodně domnívat, že všichni tito zástupci konají společně, protože se jejich podání a postupy neliší, někteří zástupci jsou přímo společníci nebo spolupracující advokáti v jedné advokátní kanceláři. Má podezření, že zástupce žalobce zneužívá bezplatnosti řízení před žalovaným, aby získal bezdůvodné obohacení z pojistné smlouvy. Zároveň někteří spotřebitelé zemřeli ještě před podáním návrhu na zahájení řízení. Žalovaný poukázal na skutečnost, že někteří spotřebitelé zastoupeni totožným právním zástupcem nemají zájem na jakémkoli plnění ze strany Instituce, protože „smlouvu prodali“. Žalovaný proto nemůže vyloučit, že v dané věci nezjistí, že není k vedení sporu příslušný. Dovolávání se nečinnosti ze strany zástupce žalobce je nepoctivým jednáním a zjevným zneužitím práva, jelikož v řízení před žalovaným vymáhá nároky z pohledávek, které byly spotřebitelem postoupeny na podnikatele. Odpovědnost za případné prodlení žalovaného i v těch případech, kdy k postoupení pohledávky na podnikatele nedošlo, nese zástupce žalobce, který si musel být vědom skutečnosti, že podává k žalovanému desítky návrhů na zahájení řízení, o nichž žalovaný není oprávněný rozhodovat, přičemž tuto skutečnost žalovanému zatajil.
5. Žalovaný konstatoval, že postupuje v řízení aktivně a přiměřeně vzhledem ke smyslu institutu mimosoudního řešení sporů, své zákonem omezené příslušnosti a podezření na šikanózní jednání zástupce žalobce, dále vzhledem k nástrojům a postupům, které mu umožňují procesní předpisy, předmětu sporu a jeho složitosti, počtu obdobných případů a s ohledem na to, co je pro účastníky v sázce. Investiční životní pojištění představuje jeden z nejsložitějších a spotřebiteli nejméně pochopitelných produktů na finančním trhu. Nezřídka odkazuje pojistná smlouva na dokumenty, které nebyly spotřebiteli

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

předloženy. Žalovaný tak musí zkoumat veškerou smluvní dokumentaci každého jednotlivého případu. Zároveň je povinen rozhodovat spory ve stejném rozsahu jako obecný soud, ale je přitom nadán pouze prostředky a postupy, které mu umožňuje zákon o finančním arbitrovi.

6. Žalovaný uvedl, že finančnímu arbitrovi je v § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi stanovena lhůta pro vydání nálezu. Počátek běhu lhůty pro vydání nálezu váže zákon o finančním arbitrovi na shromáždění podkladů nutných pro rozhodnutí, když tento okamžik zákon nijak dále nevysvětluje. K počátku běhu lhůty se vyjádřil Nejvyšší správní soud v zatím jediném rozhodnutí ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 - 37. Žalovaný nesouhlasí s dílčími závěry v tomto rozhodnutí, ale přehodnotil svůj dosavadní výklad § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Žalovaný má za to, že korigovaný výklad odpovídá jak textu a účelu zákona o finančním arbitrovi a smyslu i cíli transponované směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů, tak principům předneseným Nejvyšším správním soudem v citovaném rozhodnutí. Žalovaný má za to, že lhůta podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi počne běžet dnem, kdy si žalovaný vyhodnotí úplnost spisového materiálu a tuto skutečnost projeví navenek tím, že vyhotoví a vypraví výzvu stranám sporu k seznámení se se shromážděnými podklady. Pouhé doručení „posledního“ podkladu v řízení samo o sobě nemůže založit běh lhůty pro vydání rozhodnutí, ostatně i Nejvyšší správní soud konstatoval, že žalovaný jako správní orgán rozhodující spor je ten, kdo má vyhodnotit úplnost shromážděných podkladů. Je tomu tak proto, že v okamžiku doručení kteréhokoli podkladu od kteréhokoli účastníka řízení či jiné dožádané osoby nikdy není zřejmé, zda se jedná o doručení skutečně posledního podkladu v řízení. Toto je zjistitelné vždy až *ex post* po prostudování a vyhodnocení takového podkladu. Obdržený podklad nejenže nemusí prokazovat dosavadní tvrzení a nemusí být úplný, ale žalovaný jej především musí konfrontovat s dosud zjištěnými okolnostmi. Teprve v okamžiku vyhodnocení přijatých podkladů lze tedy s jistotou říci, že poslední přijatý podklad je skutečně poslední a žalovaný má k dispozici úplný spis stížnosti, resp. shromáždil všechny podklady nutné pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Doba, po kterou žalovaný hodnotí obdržené podklady, se liší v závislosti na rozsahu a obsahu předložených podkladů. Lhůta stanovená žalovanému pro vydání rozhodnutí počíná běžet ode dne vyhotovení a expedice výzvy k seznámení se se shromážděnými podklady.
7. Vzhledem k výše uvedenému žalobce nemohl úspěšně vyčerpat prostředky, které stanoví správní řád k ochraně proti nečinnosti v § 80 odst. 3 poslední věty správního řádu, když žádost k přijetí opatření proti nečinnosti lze úspěšně podat až po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí. Žádost žalobce k opatření proti nečinnosti vyhodnotil žalovaný jako předčasnou, a tudíž nedůvodnou. Žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 6 Ans 5/2013, a ze dne 18. 1. 2017, sp. zn. 8 As 88/2016.
8. V replice žalobce uvedl, že vyjádření žalovaného obsahuje paušální, ničím nepodložená a zavádějící tvrzení. Skutečnost, že žalovaný je dlouhodobě nečinný, není způsobena žalobcem a tuto mu nelze klást k tíži ani k tíži dalších spotřebitelů domáhajících se svých oprávněných nároku. Sám žalovaný se svou dlouhodobou nečinností mající původ již v roce 2014 dostal do situace, kdy není schopen se věnovat nalézání smíru a přípravě vlastního rozhodnutí, neboť je nucen reagovat na jednotlivé žaloby proti nečinnosti a připravit k předání správní spisy. Této argumentaci žalovaného tak

nesvědčí paušalizované vyjádření žalovaného k podané žalobě proti nečinnosti bez jakékoliv relevance ke skutkovému stavu v konkrétním případě, formulářové výzvy k odstranění nedostatků návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem nereflektující již dříve zasláná vyjádření spotřebitelů. Žalobce uvádí, že podaná žaloba k ochraně proti nečinnosti žalovaného je až důsledkem, nikoliv příčinou nečinnosti žalovaného, což je ostatně zřejmé z přiloženého přehledu o rozhodovací činnosti žalovaného, který je veřejně dostupný na internetových stránkách žalovaného. Z uvedeného přehledu plyne, že žalovaný k dnešnímu dni nerozhodl v oblasti investičního životního pojištění stovky řízení, která byla zahájena v roce 2015 a později. Žalobce upozorňuje, že u žalovaného s 55 zaměstnanci vychází méně než jeden nález ve věci na zaměstnance za rok. Dále nelze přisvědčit tvrzení žalovaného, že v řízení postupuje aktivně a přiměřeně vzhledem ke smyslu a účelu institutu mimosoudního řešení sporů. Lze sice obecně souhlasit, že investiční životní pojištění představují jeden z nejsložitějších produktů na finančním trhu, avšak tato skutečnost nemůže být na újmu. Žalovaný se ve své rozhodovací praxi dlouhodobě zabývá obdobnými spory o neplatnosti pojistných smluv uzavřených Institucí již od roku 2015 a jen s Institucí řeší řádově stovky obdobných sporů, přičemž vydal několik desítek již pravomocných rozhodnutí týkajících se této problematiky. Z vydaných a zveřejněných rozhodnutí žalovaného vyplývá, že uzavřené formulářové smlouvy Instituce trpí stále stejnými vadami a nedostatky a žalovaný při rozhodování v předmětných sporech využívá několika opakujících se vzorů. Dospěl-li žalovaný k závěru, že je nepřislušný předmětný spor projednat a rozhodnout, nechť ať učiní příslušné rozhodnutí. Návrh žalovaného, aby nadepsaný soud vyčkal nejistého budoucího rozhodnutí žalovaného o jeho případné nepřislušnosti, považuje žalobce za absurdní. Žalobce dále považuje argumentaci žalovaného k omezeným nástrojům a postupům v řízení oproti obecným soudům za nepřiléhavou a zavádějící. Uvádí-li žalovaný jako jeden z příkladů odlišnou úpravu lhůt např. pro písemné vyhotovení rozhodnutí, je již z podstaty institutu žalovaného zřejmé, že tyto lhůty nemohou být upraveny shodně, neboť by žalovaný nemohl plnit jemu svěřený účel rychlého, efektivního řešení sporu, a to ať dosažením smírného jednání nebo rozhodnutím ve věci samé. Sám žalovaný uvádí, že jeho primárním účelem je smírné řešení sporu, je však otázkou, nakolik se snaží primární účel plnit, když v konkrétní věci se žalovaný toliko formálně dotázal žalobce na podmínky dosažení smírného řešení věci, čímž veškerá smírní aktivita žalovaného v této věci skončila. Žalovanému jsou pro zajištění plnění účelu žalovaného zákonem o finančním arbitrovi a správním řádem svěřeny dostatečné prostředky a postupy k zajištění rychlého a efektivního rozhodnutí ve věci. Žalovaný, jako správní orgán je povinen konat ve stanovených lhůtách.

9. Žalobce dále uvádí, že přistoupením na žalovaným zvolený korigovaný výklad § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, tedy že objektivně zjistitelným okamžikem po počátek běhu lhůty je, po subjektivním vyhodnocení úplnosti podkladů žalovaným, až následná výzva žalovaného k seznámení se účastníků řízení se spisem, by v konečném důsledku neznamenal nic jiného, než ponechání počátku běhu lhůty uvedené v § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi výlučně na uvážení žalovaného. Žalovaný by byl časově neomezen při shromažďování podkladů a neplynula by mu žádná lhůta pro zaslání výzvy účastníkům řízení, aby se seznámili s podklady před vydáním rozhodnutí ve věci. Naopak žalobce by tak byl zcela odkázán na libovůli žalovaného, který by si sám určil počátek běhu předmětné lhůty.

10. Ze správního spisu předloženého žalovaným správním orgánem zjistil soud, že dne 11. 7. 2017 zaslal žalobce žalovanému návrh na zahájení řízení. Dne 7. 8. 2017 zaslal žalovaný žalobci výzvu k odstranění nedostatků podaného návrhu s tím, aby doložil jiné dosud nedoložené důkazní prostředky, sdělil jaké předsmluvní a smluvní dokumenty mu byly předloženy před podpisem pojistné smlouvy a zda měl před uzavřením pojistné smlouvy uzavřené nějaké životní pojištění s Institucí a dále aby sdělil důvody, které ho vedly k uzavření pojistné smlouvy a zda mu Instituce posílala výpisy pojištění a příp. tyto předložil. Současně žalovaný požádal žalobce, aby ho písemně informoval, za jakých podmínek považuje za možné smírné řešení s Institucí. Žalobce odstranil nedostatky návrhu podáním doručeným žalovanému dne 11. 8. 2017. Dne 7. 11. 2017 bylo žalovanému doručeno vyjádření Instituce. Dne 16. 11. 2017 zaslal žalovaný žalobci výzvu k seznámení s podklady pro vydání nálezu, ve které informoval žalobce, že v řízení shromáždil podklady nutné pro vydání nálezu. Výzva byla žalobci doručena dne 21. 11. 2017. Dne 10. 4. 2018 byla žalovanému doručena výzva žalobce k opatření proti nečinnosti. Žalovaný na uvedenou výzvu nikterak nereagoval.
11. Soud o žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, neboť účastníci řízení nevznесли proti takovému postupu soudu ve stanovené lhůtě svůj nesouhlas.
12. Podáním ze dne 2. 11. 2018 sdělil žalovaný soudu, že v předmětné věci dosud nerozhodl, protože dosud zjišťuje, zda je ve sporu příslušný rozhodnout.
13. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Podmínky tohoto řízení a postup soudu při rozhodování o těchto žalobách je upraven zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), podle kterého ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis, platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Podle ustanovení § 81 s.ř.s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni vydání svého rozhodnutí. Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu úřadu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.
14. Městský soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky pro věcné projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti, tedy zda existují prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně žalobce proti nečinnosti správního orgánu a zda je žalobce vyčerpал; není-li při podání nečinnostní žaloby splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku, který procesní předpis platný pro řízení před správním orgánem stanoví k ochraně proti nečinnosti, jedná se o žalobu nepřipustnou, kterou soud odmítne (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59).
15. V případě žalovaného jde o atypický orgán vykonávající působnost v oblasti veřejné správy, který autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech osob, přičemž na řízení vedená žalovaným se subsidiárně použije správní řád (k povaze rozhodnutí arbitra viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, č.j. 2 Afs 176/2006 - 96). Obecný prostředek ochrany před nečinností je upraven v ust. § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“) přičemž opatření proti nečinnosti

činí nadřízený správní orgán buď sám, nebo na žádost účastníka řízení, uplynula-li lhůta pro vydání rozhodnutí. Městský soud proto posoudil, zda v případě žalovaného vůbec existoval nějaký nadřízený správní orgán, u kterého by bylo možné prostředek využít. V této souvislosti vycházel městský soud z § 178 odst. 1 správního řádu, dle kterého nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem. Opravným prostředkem proti nálezu jsou námitky, o kterých rozhoduje znovu arbitr (§ 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi).

Dle městského soudu lze proto podle § 178 odst. 1 správního řádu určit, že žalobce byl nejprve povinen podat návrh na přijetí opatření proti nečinnosti. K tomu v případě žalobce skutečně došlo a tento byl i bezvýsledně vyčerpán, jak soud uvádí níže.

16. V nyní posuzované věci je mezi účastníky sporné, od jakého okamžiku začíná běžet lhůta pro vydání rozhodnutí, resp. dokdy měl žalovaný vydat rozhodnutí. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 – 37, upravil svou rozhodovací praxi, a tedy lhůta stanovená pro vydání rozhodnutí počíná dle žalovaného běžet ode dne vyhotovení a expedice výzvy k seznámení se se shromážděnými podklady. Žalobce k tomu v replice uvedl, že v případě výkladu zastávaného žalovaným, by byl počátek běhu lhůty uvedené v § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ponechán výlučně na uvážení žalovaného, přičemž žalovaný by byl časově neomezen při shromažďování podkladů a neplynula by mu žádná lhůta pro zaslání výzvy účastníkům řízení, aby se seznámili s podklady před vydáním rozhodnutí ve věci.
17. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje arbitr ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů.
18. Otázkou počátku běhu lhůty pro vydání nálezu se již zabýval Nejvyšší správní soud, který konstatoval, že počátek lhůty je spojen s okamžikem shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí a nijak nesouvisí s následným procesním úkonem žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2018, č. j. 4 Afs 110/2018 - 40, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018 - 37). Řízení před žalovaným Nejvyšší správní soud člení do dvou fází, kdy v první fázi dochází ke shromažďování podkladů a ve druhé fázi k jejich vyhodnocení a právnímu posouzení. V citovaných rozsudcích Nejvyšší správní soud vyloučil, že by se počátek lhůty pro vydání rozhodnutí odvíjel od vyrozumění účastníků o tom, že žalovaný shromáždil veškeré podklady. Výklad žalovaného, podle kterého by lhůta počala běžet okamžikem, kdy si žalovaný vyhodnotí úplnost spisového materiálu a tuto skutečnost projeví navenek tím, že vyhotoví výzvu stranám sporu k seznámení se se spisem, je chybný a nemá oporu v zákoně. Stanovení počátku běhu lhůty pro vydání rozhodnutí nelze ponechat pouze v gesci žalovaného, počátek musí být spojen s přezkoumatelnou objektivní skutečností a nesmí být závislý pouze na vůli žalovaného.
19. Na základě závěrů Nejvyššího správního soudu v uvedených rozsudcích městský soud dovodil, že v tomto případě druhá fáze řízení začala běžet nejpozději ode dne následujícího

po dni doručení vyjádření Instituce k návrhu na zahájení řízení. Instituce se vyjádřila dne 7. 11. 2017 a se svým vyjádřením doložila též pojistnou dokumentaci. Doručení vyjádření instituce jako účastníka řízení ve sporu, ve kterém je jejím rovnocenným právem se k návrhu žalobce vyjádřit a uvést svoji obranu pak v okamžiku, kdy žalobce již neměl další podklady k předložení, představuje objektivní skutečnost, která zakládá možnost žalovaného přistoupit k právnímu posouzení a hodnocení těchto podkladů.

20. Lhůta pro vydání rozhodnutí tedy počala běžet nejpozději ode dne následujícího po dni doručení vyjádření instituce a předložení podkladů, tj. ode dne 8. 11. 2017 a skončila tak dne 5. 2. 2018, což byl poslední den 90denní lhůty k vydání nálezu. K tomuto soud konstatuje v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu, že uvedené dvě fáze řízení nejsou jasně a pevně ohraničené a je z povahy věci zřejmé, že se obě fáze mohou prolínat a stejně jako v první fázi může dojít k předběžnému právnímu posouzení, tak ve druhé fázi se mohou objevit nebo být navrženy další podklady pro rozhodnutí. Tato okolnost ale není důvodem, proč zpochybňovat či jinak oddalovat počátek běhu lhůty. V okamžiku, kdy obě strany předložily veškeré podklady, které měly k dispozici, a žalovaný nevyzval strany, aby předložily další konkrétní podklady, je nepochybné, že druhá fáze řízení započala. V případě, že by se objevily v průběhu druhé fáze další podklady, které by s ohledem na svou povahu žalovanému bránily rozhodnout ve lhůtě 90 dnů, má žalovaný možnost lhůtu prodloužit o dalších 90 dnů.
21. Výzvu k opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu podal žalobce dne 10. 4. 2018, tzn. po uplynutí lhůty pro vydání nálezu, která žalovanému již skončila. Soud proto dospěl k závěru, že žalobce před podáním žaloby bezvýsledně vyčerpal prostředky, které mu správní řád stanovil k ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Žalobce tudíž splnil podmínky pro podání žaloby a nebylo namístě žalobu odmítnout pro předčasnost, jak navrhoval žalovaný. Žaloba na ochranu proti nečinnosti pak byla k městskému soudu podána dne 8. 6. 2018, ani samotná žaloba tak nebyla podána předčasně, jelikož žalobce ji podal v okamžiku, kdy žalovanému již uplynula lhůta k vydání nálezu.
22. Žalovaný navíc ale ani nadále nekonal a ve věci rozhodnutí nevydal až do rozhodnutí soudu, který je dle ustanovení 81 odst. 1 s. ř. s. povinen rozhodovat na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
23. Soud nad rámec uvedeného rovněž uvádí, že výzvou ze dne 16. 11. 2017, která byla doručena žalobci 21. 11. 2017, oznámil žalovaný žalobci, že shromáždil podklady nutné pro vydání nálezu. Z uvedeného je tak zřejmé, že ke dni podání žádosti žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti dne 10.4.2018 uplynula lhůta 90 dnů i od vypravení uvedené výzvy, jejíž datum vyhotovení a expedice považuje i sám žalovaný za určující datum pro běh 90denní lhůty. V daném případě tak nemůže být pochyb o tom, že žalovanému již uplynula lhůta k vydání nálezu.
24. K námitce žalovaného ohledně věcné nepřislusnosti žalovaného k vydání rozhodnutí ve věci soud uvádí, že neopominul rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2019, č.j. 5 Afs 352/2018 – 35, kterým byl zrušen rozsudek zdejšího soudu právě z důvodu, že dle Nejvyššího správního soudu měl městský soud primárně vyřešit, zda vedení sporu před stěžovatelem (pozn. zdejšího soudu: finančním arbitrem) bylo určeno pro žalobce či pro jinou osobu, a zda se vůbec jednalo o spotřebitelský spor, k jehož rozhodnutí by byl finanční arbitr příslušný.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

25. Městský soud vzal právní názor vyjádřený ve výše uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu v úvahu a dospěl ve shodě s rozsudkem zdejšího soudu ze dne 8. 11. 2019 , č. j. 6 A 92/2018 -37, k závěru, že jej nelze v této věci aplikovat, neboť v nečinnostních žalobách soud posuzuje meritorně, zda žalovaný správní orgán, který je určen tvrzením žalobce v žalobě (usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Na 249/2003-9, publ. pod č. 19/2003 Sb. NSS), má povinnost vydat rozhodnutí ve věci nebo osvědčení, aniž by mohl žalovaného zavazovat k vydání určitého správního rozhodnutí. Zákon o finančním arbitrovi např. ukládá arbitrovi, aby usnesením řízení zastavil, jestliže následně zjistil, že návrh je nepřipustný, tj. mj. i v situaci, kdy spor nenáleží do působnosti arbitra, kdy fakticky nejde o řešení sporu pro spotřebitele (jak namítá žalovaný ve vyjádření k žalobě). Nic to však nemění na závěru, že finanční arbitr je rozhodnutí povinen vydat, a to ve lhůtách, které mu určuje zákon o finančním arbitrovi buď ve věci samé, nebo správní řád, pokud se nebude rozhodovat věcně, kde jsou lhůty ještě kratší. Tyto lhůty v této souzené věci byly několikrát překročeny. Podle názoru soudu nelze na procesní situaci, kdy finančnímu arbitrovi dojdou návrhy na zahájení řízení, k jejichž věcnému posouzení a rozhodnutí nemá podle svého názoru finanční arbitr pravomoc rozhodnout, řešit tím způsobem, že finanční arbitr bude naprosto nečinný a tuto jeho nečinnost by následně měl správní soud nějak zohledňovat při svém velmi omezeném rozhodování o nečinnostní žalobě. Soud ve svém výroku nestanoví žalovanému povinnost vydat nějaké konkrétní rozhodnutí, neboť tím by překročil svou pravomoc v řízení o ochraně proti nečinnosti žalovaného, ale stanoví povinnost vydat (nějaké) rozhodnutí, které v tomto případě vydáno nebylo, a žalobce tak nemá žádnou procesní možnost, jak se takovému právnímu názoru meritorně bránit (žalovaný nic takového soudu k výzvě před vydáním rozsudku neprokázal). Proto nečinnostní žaloba podle názoru soudu je důvodná, a soud svým rozhodnutím žalovanému povinnost vydat rozhodnutí stanovil, aniž by určoval, o jaké rozhodnutí se má jednat a jak o něm má být rozhodnuto. Postup jiný (kdy by soud v tomto řízení přímo hodnotil podmínky řízení u finančního arbitra či hodnotil případně zneužití práva, jak tvrdí žalovaný) by ve svém důsledku znamenal, že rozhodnutí místo finančního arbitra o nepřipustnosti návrhu či zneužití práva vydává soud v řízení o ochraně proti nečinnosti, a proti takovému závěru by teprve mohl brojit účastník řízení až v řízení o podané kasační stížnosti proti takovému rozsudku.
26. Městský soud proto ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a podle § 81 odst. 2 soudního řádu správního uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve věci uvedené ve výroku, k čemuž mu stanovil lhůtu 30 dnů. Takto stanovená lhůta je dle soudu dostatečná, aby žalovaný mohl ve věci rozhodnout, a zároveň nepřekračuje mezní lhůtu stanovenou v § 81 odst. 2 s. ř. s.
27. Při úvaze o konkrétní výši náhrady těchto nákladů soud přihlédl k ustanovení § 60 odst. 1 a odst. 7 s. ř. s. Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s. jsou-li pro to dány důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů řízení účastníkům nebo státu zcela nebo z části nepřiznává. Z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že přiznat lze náklady řízení účelně vynaložené. Tomuto závěru koresponduje ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s., které umožňuje zohlednit konkrétní okolnosti konkrétního případu, aniž by byl soud nucen mechanicky vycházet z jednotlivých úkonů, učiněných účastníkem řízení.

28. Žalobce byl v řízení před soudem zastoupen advokátem, a má tedy právo na náhradu nákladů řízení za zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále je „advokátní tarif“). V daném případě soud ve vztahu ke jmenovanému advokátovi ověřil, že podal u zdejšího soudu obdobné žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného opakovaně, ve kterých navrhl soudu, aby uložil žalovanému povinnost učinit shodný procesní úkon, jako v nyní projednávané věci. Obsah žaloby je tak v podstatných částech shodný s obsahem jiných žalob na ochranu proti nečinnosti žalovaného. Převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby, popř. replika za daného stavu, které je velmi jednoduchým procesním úkonem, podle názoru soudu nevyžadují výraznou odbornost.
29. Soud má proto za to, že všechny skutečnosti týkající se zastupování žalobce v soudním řízení, je třeba v jejich souhrnu v daném případě považovat za důvody zvláštního zřetele hodné podle § 60 odst. 7 s. ř. s., které opravňují soud rozhodnout o tom, že účastníkovi řízení se náhrada nákladů řízení zčásti nepřiznává. Soud proto rozhodl tak, že žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení pouze zčásti, a to ve výši 20 % částky mimosmluvní odměny, která by mu jinak náležela. Žalobce by měl právo na náhradu nákladů řízení za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, replika k vyjádření žalovaného), po snížení tedy celkem 1 860 Kč; a třikrát režijní paušál po 300 Kč. Částka je dále zvýšena o Kč odpovídající 579,60 náhradě za daň z přidané hodnoty. Žalobci dále náleží zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč. Celkem tak náklady řízení žalobce činí částku $(2000 + 1\,860 + 900 + 579,60) = 5\,339,60$ Kč, již je žalovaný povinen uhradit do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. prosince 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.